

2023 METŲ PRIVALOMOJO SVEIKATOS DRAUDIMO FONDO ATASKAITŲ RINKINIO FINANSINIO AUDITO REZULTATAI

2024 m. gegužės 15 d.

Nr. FAE-4

SANTRAUKA

Audito tikslas ir apimtis

Vadovaudamiesi Valstybės kontrolės įstatymu ir Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, atlikome 2023 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo ataskaitų rinkinio finansinį auditą.

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, kurie apima tarptautinius audito standartus. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 2 priede „Audito apimtis ir metodai“ (17–18 psl.).

Pagrindiniai audito rezultatai

1. 2023 m. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje yra reikšmingų duomenų iškraipymų. Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais teisingas.

Privalomojo sveikatos draudimo fondo finansinių ataskaitų rinkinys ne visais reikšmingais atžvilgiais sudarytas vadovaujantis viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų nuostatomis. Nustatėme reikšmingų konsoliduotųjų finansinės būklės ataskaitos (per vienus metus gautinų sumų, sukaupto perviršio ar deficito straipsnių) ir grynojo turto pokyčių ataskaitos (sukaupto perviršio ar deficito prieš nuosavybės metodą), pagal 2023-12-31 ir 2022-12-31 duomenis, bei atitinkamų aiškinamojo rašto duomenų iškraipymų.

Juos lėmė išlikusios aplinkybės dėl sumų, gautinų iš fizinių ir juridinių asmenų už fondui padarytą žalą, ir iš užsienio šalių susižinojimo tarnybų gautinų kompensacijų už apdraustųjų gydymą Lietuvos sveikatos priežiūros įstaigose, informacinėse sistemose fiksuojamų apskaitai reikalingų duomenų trūkumų. Dalis apskaitos klaidų, atsižvelgiant į teiktus pastebėjimus, rengiant 2023 metų ataskaitų rinkinį buvo ištaisyta, tačiau trūkumams pašalinti reikia atlikti informacinių sistemų peržiūrą ir jas modernizuoti. Valstybinė ligonių kasa atidėjo informacinių sistemų modernizavimo darbus, kuriuos planavo atlikti iki 2024-06-30, nes laukiama Seimo sprendimų dėl Valstybinės ligonių kasos ir teritorinių ligonių kasų veiklų optimizavimo. Atsižvelgdami į tai, negalėjome patvirtinti 27 proc. (15,16 mln. Eur) kitų gautinų sumų likučio 2023-12-31 ir su šiomis sumomis susijusių duomenų teisingumo.

Dėl išlikusių aplinkybių, kai apskaitoje nefiksuojami sumų, gautinų iš ES, EEE šalių ir Šveicarijos susižinojimo tarnybų už Lietuvoje suteiktas paslaugas šių šalių draustiesiems, padengimo terminai, negalėjome įvertinti, kokia suma konsoliduotojoje finansinės būklės ataskaitoje 2023-12-31 duomenimis turi būti mažesnis trumpalaikio turto – per vienus metus gautinų kitų sumų – likutis (9,74 mln. Eur iš 56,87 mln. Eur) ir atitinkamai didesnis ilgalaikio finansinio turto likutis (54,49 mln. Eur) (ataskaitos 1.1.1 skirsnis, 2–11 pastr., 9-12 psl.).

2. Nuo 2024 metų valstybės deleguotoms funkcijoms atlikti panaudoti PSDF išteklių turės būti atkuriami iš valstybės biudžeto

2023 m. valstybės deleguotoms funkcijoms finansuoti PSDF biudžete buvo skirta 204,09 mln. Eur valstybės biudžeto asignavimų. Pritrūkus asignavimų, papildomai šiems tikslams buvo naudojami ir fondo pinigai (pvz.: ortopedijos techninių priemonių įsigijimo išlaidoms kompensuoti buvo skirta 2,62 mln. Eur iš PSDF rezervo rizikos valdymo dalies). Negalėjome įvertinti, kiek iš viso PSDF išteklių buvo panaudota kitoms valstybės deleguotoms funkcijoms papildomai finansuoti, nes Valstybinė ligonių kasa iki 2024 m. skirtų valstybės biudžeto lėšų atskirai neadministravo.

Įgyvendinant Valstybės kontrolės teiktas rekomendacijas, 2023-05-11 priimtas Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymas. Jame, be kita ko, nustatyta prievolė nuo 2024 m. atskirai administruoti PSDF biudžetui valstybės deleguotoms funkcijoms atlikti skirtas ir panaudotas lėšas. Tai sudarys sąlygas objektyviai įvertinti tikrąsias valstybės deleguotoms funkcijoms atlikti reikalingų išteklių apimtį ir nustatyti šiam tikslui panaudotus ir būtinus atkurti PSDF biudžeto išteklius (ataskaitos 2 skyrius, 19–23 pastr., 14-15 psl.).

Rekomendacijos

Audito metu rekomendacijų teikta nebuvo. Metinių ataskaitų rinkinių teisingumui užtikrinti išlieka aktualus 2021 metų PSDF finansinio audito metu teiktų rekomendacijų įgyvendinimas, siekiant užtikrinti sumų, gautinų iš fizinių ir juridinių asmenų už fondui padarytą žalą ir iš ES, EEE šalių ir Šveicarijos susižinojimo tarnybų už šių šalių apdraustųjų gydymą Lietuvoje, buhalterinei apskaitai tvarkyti reikalingos informacijos kaupimą, kuris planuojamas Seimui priėmus sprendimus dėl ligonių kasų veiklų optimizavimo.

Aktuali informacija apie rekomendacijų įgyvendinimo būklę, rezultatus ir įvykusius pokyčius yra skelbiama atvirose duomenyse Valstybės kontrolės interneto svetainėje <https://www.valstybeskontrolė.lt/LT/AtviriDuomenys>.